

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Hra jako diagnostický prostředek

Autor práce: Lucie Valíková

Obor studia: Pedagogika volného času

Vypracoval: Zdeněk Toušek

Datum: 20. května 2014

Z názvu bakalářské práce vyplývá, že se autorka při zpracování zaměřila na jednu z mnoha možností využití her, která se v rámci pedagogické činnosti nabízí. O diagnostickém potenciálu her není třeba diskutovat, je nepopiratelný a činí tak téma trvale aktuálním a významným. Nicméně tato jednoznačnost hodnocení tematického zaměření se vytrácí již po přečtení úvodu práce. Autorka si zde za cíl stanovuje jednak „...představit hru jako prostředek k rozvoji klíčových kompetencí“, a dále pak „zjistit, zda je možno dlouhodobým působením, opakováním vhodně zvolených her a soustavnou prací s dětmi, dosáhnout posunu úrovně komunikace a spolupráce v kolektivu“. Jen ob dva odstavce pak ještě druhý z cílů opakuje (?), přičemž doplňuje, že záměrem je realizovat v tomto směru šetření. Hned od počátku je tedy zřejmé, že zde dochází k významnému odchýlení od tématu. Pedagogické diagnostice jsou věnovány necelé dvě (!) strany textu, přičemž zde nejsme svědky byt jen čistě formální snahy o aplikaci obecných tezí na oblast her. Autorka zde diagnostiku pouze letmo vymezuje a následně přidává stručný popis jedné z mnoha metod, jmenovitě pozorování (proč padla volba zrovna na pozorování, to zůstává nezodpovězeno). Naproti tomu značnou část z celkového rozsahu subtilní práce, která stěží dosahuje minimálního povinného rozsahu (a to jen díky nezvyklému vymezení rozsahu normostrany ve fakultní „metodické příručce“), tvoří historie a klasifikace her, na které však autorka v následujících pasážích nikterak nenavazuje a nezbytně tak vzbuzuje dojem utilitárního navyšování počtu stran. K celkově zmatečnému vyznění práce pak svorně přispívají neustálé striktní dělení na teoretickou a praktickou část, což jen podtrhuje jejich prakticky nulovou návaznost, několikrát změna formulace cílů a jejich terminologická nejednotnost (studie, šetření...) a v neposlední řadě také vyjadřovací schopnosti autorky (viz níže). To vše poté završuje praktická část (či výzkum, studie, šetření... z nabízených pojmů si lze v duchu práce svobodně vybrat), v níž se autorka podle svých slov pokouší (jak již bylo zmíněno) „zjistit, zda je možno dlouhodobým působením, opakováním vhodně zvolených her a soustavnou prací s dětmi dosáhnout posunu úrovně komunikace a spolupráce v kolektivu“. K dosažení cíle po dobu dvou měsíců jednak s dětmi realizovala aktivity zaměřené na rozvoj komunikace a spolupráce, a jednak třikrát v rozmezí jednoho měsíce zorganizovala trojici her, při nichž provedla pozorování. Na základě toho se nabízí otázka, zda bakalářskou práci hodnotit jako metodickou, tedy v tomto případě zaměřenou na systematický rozvoj některých sociálních dovedností, nebo výzkumnou, tedy zaměřenou na diagnostiku rozvoje sociálních dovedností. Došlo zde totiž k dokonalému promísení rolí zainteresovaného pedagoga na jedné straně a výzkumníka, který by

měl být z podstaty věci nezávislý, na straně druhé. Pokud bychom na práci pohlíželi jako na metodickou, pak je nutné zmínit, že práce vykazuje zásadní nedostatky zejména v oblasti charakteristiky cílové skupiny, vymezení pedagogických cílů, výběru a zdůvodnění výběru metod a konkrétních aktivit, způsobu evaluace atd. Budeme-li práci hodnotit jako výzkumnou, pak je třeba konstatovat, že je zde výrazně podceněna metodologická příprava výzkumu, zejména formulace cílů či výzkumných otázek, výběr výzkumných metod, specifikace hodnotících kritérií a hodnotících škál při pozorování atd.

Po formální stránce se jedná o práci průměrnou, z celkového pohledu úhlednou a přehlednou. Jako problematickou hodnotím strukturaci textu, zejména již výše zmíněné dělení na teoretickou a praktickou část postrádající jakýkoli smysl. Vedlejším efektem toho je zbytečné členění kapitol a podkapitol ve třech úrovních (místo i ve čtyřech, to již ale není zachyceno v obsahu) a částečně také obsah práce, v němž se čtenář velmi obtížně orientuje. Zarážející je také velké množství nedostatků v oblasti typografie, zejména chybějící mezery mezi znaky, grafické provedení tabulek, nejednotnost odrážek apod. Seznam použitých informačních zdrojů obsahuje 19 položek, což je s ohledem na volbu tématu na spodní hranici únosnosti. Bibliografické citace jsou zatíženy značným množstvím drobných nedostatků. Práce je doplněna o přílohy, které však bohužel nijak významně nepřispívají k smysluplné ilustraci textu a jejich výběr působí značně nahodile.

Jazyková úroveň se vyznačuje dvěma zásadně odlišnými charakteristikami. Gramatika je patrně nejsilnější stránkou práce. Nalézt lze jen velmi malé množství chyb, zejména v interpunkci. Opakem je pak stylistika. Autorka se sice úspěšně snaží o dodržení odborného stylu, což se jí až na výjimky daří, avšak nedostatky ve stavbě vět, vazbách mezi větnými členy, nepochopení významu některých slov a následně jejich nevhodné použití, to jsou jen některé problémy, které místy až ztěžují srozumitelnost textu.

Na základě výše uvedených skutečností považuji práci celkově za výrazně podprůměrnou a doporučuji ji k obhajobě s hodnocením „dobře“ v případě, že autorka v průběhu prezentace před komisí prokáže dostatečnou schopnost reflexe a bude reagovat návrhem změn na některé zásadní připomínky obsažené v tomto posudku.

V Českých Budějovicích 20. května 2014

Zdeněk Toušek